

En kuvvetli râbıta: Tesanüd



“Evet, temsilde hata yok, nasıl ki büyük bir velî, küçük bir Ashâb kadar hizmet-i İslâmiyede Ehl-i Sünnetçe mevki almadığı gibi, aynen öyle de, ‘Bu zamanda hizmet-i imaniyede hazz-ı nefsinı bırakıp ve mahviyet ile tesanüd ve ittihadı muhafaza eden bir hâlis kardeşimiz, bir velîden ziyade mevki alıyor’ diye kanaatim gelmiş ve siz daima bu kanaatimi takviye ediyorsunuz.”

Bediüzzaman, Şuâlar

Üstad Hazretleri Risale-i Nur’da kâinatta müthiş bir tesanüd olduğundan bahsediyor. En küçük bir pireden en büyük bir gergedana, en küçük bir otdan en büyük bir çınara kadar herşey manen “tesanüd tesanüd” diye bağıyor. Hiçbirisi hiçbirisine zıd bir tavır içerisine girmiyor. Cenâb-ı Hak tarafından kurulmuş ve O’nun tarafından idare edilen şu âlemin tesanüdünü bozmuyor, aksine sanki tesanüdü muhafaza için azamî gayret ediyor.

Hayvanat âlemine baktığımızda en yırtıcı bir hayvanın görünüşte vahşice katlettiği hayvanlar ya sürülerindeki hasta olup bütün sürüye bunu bulaştırdığında sürünün tamamının ölmesine sebep olacak hayvanlar ya da o veya bu sebepten ölmüş olan leşler. İşte görüntüde parçalamak var, ama hakikatte tesanüd. Evet, et yiyen bir hayvan hasta olmayan bir hayvana musallat olup onu parçalarsa tesanüdü bozmaya yönelik bir hâl içine girdiği için Cenâb-ı Hak da onu başka bir

hayvana parçalattırarak veya bir avcıya av yaparak cezasını aynıyla veriyor. Çünkü onların helâl rızıkları tesanüdün muhafaza etmek için (binler sebepten birisi) ölü hayvanlardır, diri hayvanlar değildir. Sağlığını kaybetmiş ve yakın zamanda zaten ölecek olanlar bir nevi ölü sayıldıklarından hastalar da onlara helâldir. Bir arslan sürüsü, koskoca bir ceylan sürüsündeki bir tek hasta olanı tesbit edip, bu hastalık o sürünün tamamına bulaşıp sürüyü tamamen yok etmesin diye müthiş bir dayanışma örneği göstererek onu avlıyor ve onu yiyor. Hem karnı doyuyor, rızkını helâl yoldan kazanıyor (!), hem tesanüdü muhafaza ediyor. İşte size bir arslan-ceylan kardeşliği-tesanüdü.

Tesanüdün bir diğer örneği de mantarlar ve alglerin oluşturdukları liken birlikleridir. Mantarlar ve algler bir arada bulunurlar. Mantarın ihtiyaç duyduğu glikoz sağlanırken, algin glikoz sentezlemede ihtiyaç duyduğu karbondioksit sağlanmış olur. Kim bir mantarda şuur olduğunu söyleyebilir ki? Demek bir Zat onları “tesanüde” sevk ediyor ve bize bir tesanüd dersi verdiriyor.

Tesanüde bir diğer örnek de termitlerdir. Odunla beslendikleri halde kendi başlarına bunu hazmedemezler, ancak bağırsaklarında yaşayan kamçılılar (tek hücreli bir canlı) salgıladıkları enzimlerle odunu parçalayarak hem kendilerinin hem de termitlerin beslenmesini sağlarlar.

Sizce tek hücreli bir canlı, içinde bulunduğu bağırsağın ve o kendinden binler kat büyük olan termitin farkında mıdır? Ya da termit, bağırsağındaki tek hücrelinin! Demek tesanüd sistemini kuran Allah’tır! Demek tesanüd bizzat Cenâb-ı Hakkın emridir! Yoksa bağırsağı yaratan odunu hazmetme kabiliyetini yaratamaz mı! Elbette yaratır. Demek bu tesanüd bir ders-i Rabbanîdir!

Afrika’daki bir çok hayvanın arasında tesanüd sırrını açıkça görüyoruz. Bunlardan en belirginini ise bir kürdan kuşu türüyle gergedan ve benzeri vahşi hayvanlar arasındaki tesanüddür. Ağaçkakana benzeyen bu kuş, söz konusu yabanî hayvanların derileri üzerindeki bit ve keneleri yiyerek rızkını sağlar. Cenâb-ı Hak’tan aldığı emir ve kendisine verilmiş olan ilhâmât ile yaklaşan düşmanı hissedip bağırarak kaçır ve gıdasını sağladığı hayvanı tehlikeye karşı uyarır. Allahuekber! O hayvan yaşasın ki ben de onun üzerindeki bitleri yiyerek hem rızkımı alayım hem de o hayvancağızı rahatlatayım. Feyâ sübhanallah!

Evet, hayvanat ve nebatat böylesine bir tesanüd ile yardımlaşıp müthiş bir dayanışma örneği gösterirlerken kâinatın halifesi olan insana ne olmuş ki tesanüdden uzaklaşmış! Halbuki, insan tesanüdlerin en güzelini yapmalıdır. Hele de Müslümanlar. Hele hele Nur Talebeleri.

İşte akıldan hiç çıkarılmaması gereken bir düstur: Tesanüd.

Ve işte Üstad Bediüzzaman’dan bizlere bu hususta ezberlenilesi bir nasihat:

“Nefis ve şeytan, sizi, kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevk ettiği vakit deyiniz ki: ‘Biz değil böyle cüz’î hukukumuzu; belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi Risale-i Nur’un en kuvvetli rabıtası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz.” (Kastamonu Lâhikası)

Akif ARSLAN